

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 487

van **FILIP BRUSSELMANS**

datum: 25 september 2020

aan **MATTHIAS DIEPENDAELE**

VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING, WONEN EN ONROEREND ERFGOED

Vzw Herita - Crowdfunding en donaties

Als ik me niet vergis is vanaf 2019, via een nieuw online platform, donatie voor erfgoedprojecten mogelijk. In de tweede helft van 2019 plande Herita de lancering van een eerste fondsenwervende actie voor het kasteel van Horst, naar aanleiding van de afname van de torenspits. Daarnaast startte de siteontwikkelaar van kasteel van Beauvoorde met een eerste fondsenwervingsactie voor de site.

Herita onderhoudt verder nauwe contacten met de National Trust UK en volgt ook de online fondsenwervingsstrategieën van zowel National Trust als English Heritage. Het online platform dat Herita in 2019 lanceerde, was daarop geïnspireerd. Naast de mogelijkheid om fiscale attesten uit te reiken voor erfgoedprojecten van Herita zelf en van partners, onderzoekt Herita de mogelijkheid om crowdfundingprojecten op te zetten zoals de Fondation du Patrimoine en Dartagnans in Frankrijk die realiseert.

1. Wat waren de concrete resultaten van de fondsenwervingsacties voor het kasteel van Horst en Beauvoorde?
2. Hoever staat het met het onderzoek naar de mogelijkheid om Herita crowdfundingprojecten op te laten zetten?
3. Meent de minister dat er met het oog op het donatie- en crowdfundingbeleid van Herita nog bijkomende initiatieven dienen te worden genomen? Zo ja, welke?

ANTWOORD

op vraag nr. 487 van 25 september 2020

van **FILIP BRUSSELMANS**

1. Bij de uitwerking van de fondsenwervingscampagne besliste Herita om de opstart van de campagne op het terrein samen te laten sporen met de opstart van visueel waarneembare werken aan het Kasteel van Horst. De voorbereidings- en onderzoeksfasen creëren immers weinig gedragenheid bij potentiële donateurs. In concreto startte Herita de fondsenwervingsactie samen met de eerste in het oog springende activiteit, nl. de torenspitsafname. De afname was voorzien op 24 maart 2020, maar die werken konden door de uitbraak van de coronapandemie en de lockdown-maatregelen niet doorgaan. Daarnaast was het vanuit natuurregeling niet toegelaten om de spits af te nemen in de periode van april t.e.m. september, wanneer vleermuizen de torenspits gebruiken als zomerresidentie. De afname van de torenspits en het startschot van de fondsenwervingscampagne vonden daarom plaats op 6 oktober 2020, de eerst toegelaten en werkbare datum.
In Kasteel Beauvoorde zijn de werken nog in een onderzoeksfase en is de fondsenwervingscampagne dus nog niet geactiveerd.
De realisatie van de fondsenwervingscampagne en het verkrijgen van donaties maakt deel uit van het actieplan 2020, waarover Herita periodiek rapporteert aan het agentschap Onroerend Erfgoed.
2. Herita wil crowdfunding in de erfgoedsector beter bekend maken en crowdfundingprojecten voor erfgoed actief ondersteunen via Erfgoed in de Praktijk, het samenwerkingsverband van Herita, PARCUM, FARO, Histories en Davidsfonds voor laagdrempelige vormingsreeksen. Dat gebeurt in samenwerking met het civic crowdfundingplatform Growfunding. In de praktijk komt het erop neer dat Herita zich engageerde om jaarlijks een aantal infosessies rond crowdfunding te organiseren voor de sector. Daarnaast worden workshops gefaciliteerd voor erfgoedorganisaties die na een infosessie concreet aan de slag willen. De projecten die hieruit voortvloeien worden verder begeleid door Growfunding. Daarnaast biedt het platform ook een opleiding aan om de medewerkers van Erfgoed in de Praktijk vertrouwd te maken met crowdfunding. In 2020 vonden er al drie infosessies en twee workshops plaats. In het najaar staat nog een infosessie op de agenda. Momenteel zitten er drie concrete erfgoedprojecten in de pijplijn die begeleid worden door Growfunding. De komende jaren wordt dit traject hernomen.
Naast de samenwerking met Growfunding via Erfgoed in de Praktijk, heeft Herita ook een mentorpagina aangemaakt op de website van het crowdfundingplatform KissKissBankBank. Via die mentorpagina ondersteunt en promoot Herita erfgoedprojecten die een crowdfundingcampagne willen voeren.
De crowdfundingprojecten zijn niet te verwarren met het al langer bestaande systeem van Herita-projectrekeningen. Herita is immers erkend voor het uitreiken van fiscale attesten aan donateurs die een erfgoedproject steunen met een gift. De projectrekeningen worden aangeboden binnen een ruimere dienstverlening op vlak van fondsenwerving, communicatie en publiekswerking.
3. Herita heeft de dubbele opdracht om enerzijds via donatie- en crowdfunding middelen voor de eigen werking te genereren en anderzijds om de erfgoedsector ondersteuning te bieden via kennisdeling om zelf donatie- en crowdfundingprojecten op te kunnen starten. Dat crowdfunding een haalbare piste voor alternatieve financiering is, werd duidelijk door de studie die het agentschap Onroerend Erfgoed in 2019 liet uitvoeren

door het VITO en de UHasselt en waaraan 1.252 Vlamingen deelnamen. De studie toonde aan dat een Vlaams gezin op jaarbasis gemiddeld 22 euro over heeft voor het behoud van een erfgoedobject in zijn of haar buurt. Er is dus zeker potentieel voor crowdfunding en ik moedig Herita aan om hierop in te zetten.

Voor de eerste opdracht zijn er met Herita concrete doelstellingen afgesproken om het aandeel eigen inkomsten elk jaar te laten toenemen. Dat wordt tot heden gehaald. Anderzijds verwacht ik van Herita dat ze nu ook systematisch en doelgericht communiceert over de donatie- en crowdfundingsmogelijkheden die gekoppeld worden aan de uitvoering van alle deeltrajecten van de meerjarenpremieovereenkomst voor Kasteel van Horst, Kasteel Beauvoorde en Fort Napoleon. De uitvoering van deze trajecten starten in het najaar van 2020 en zijn een uitgelezen kans voor fondsenwerving.

Omdat er tegenover fiscaal aftrekbare giften enkel een fiscaal attest mag staan, is het voordeel op dit moment eerder beperkt. Ik onderzoek samen met Herita en de sector de mogelijkheden om dit te verbeteren en donatie voor erfgoedprojecten aantrekkelijker te maken voor particulieren en bedrijven.